

Hygiëne bij een of meerdere geïnfecteerde bewoners

Coronavirussen hebben vooral overdracht van mens op mens via contactdruppels (tijdens hoesten, niezen), door direct contact met lichaamsvloeistoffen (sputum, feces) van een besmettelijke bewoner en door indirect contact met besmette oppervlakten/materialen.

De sector van verpleeg- en zorginstellingen verschilt van een ziekenhuis, want bewoners zijn vaak niet te isoleren in hun kamers. We beschrijven hieronder wat je kunt doen om te voorkomen dat de hele afdeling/ het huis met corona wordt besmet. Als het niet lukt om de bewoner in hun eigen kamer te isoleren, raden we aan over te gaan naar cohortverpleging. Zie hiervoor ook [Werkinstructies SARS-CoV-2 voor instellingen](#) online. Voor cohortering zijn er twee opties: je beschouwt de huidige afdeling als een besmette cohort óf je creëert een cohort-afdeling voor alleen besmette bewoners door alle besmette bewoners te verhuizen naar één afdeling. Hieronder beschrijven we wat je moet doen als je geen cohort maakt, maar een afdeling heeft één of meerdere bewoners met het coronavirus.

Medewerkers

- Medewerkers dienen zo veel mogelijk de algemene richtlijn te volgen: geen handen geven, hoesten en niezen in de elleboog, papieren zakdoekjes gebruiken en hou 1,5 meter afstand van de bewoners en van de overige medewerkers.
- Medewerkers met klachten van hevig hoesten en verkoudheid met temperatuur boven 38°C tijdens hun dienst, gaan onmiddellijk naar huis. Medewerkers die klachten krijgen passend bij Covid-19 of een positieve Covid-19 testuitslag, melden dit direct bij hun leidinggevende.
- Medewerkers gaan niet van de afdeling af. Restaurantbezoek vindt niet plaats; pauzes dienen op de afdeling te worden doorgebracht.
- Er vindt geen uitwisseling van medewerkers plaats tussen verschillende afdelingen.
- Medewerkers worden aangewezen om óf besmette bewoners te helpen óf niet besmette bewoners te helpen. Als dit niet mogelijk is, hoort de medewerker eerst de niet besmette bewoners te helpen en daarna de besmette bewoners.
- Medewerkers in de nachtdienst, werkzaam op een afdeling met besmette bewoners, mogen niet naar andere afdelingen waar niet besmette bewoners verblijven. Dit kan alleen als het strikt noodzakelijk is én dan alleen indien zij de besmette PBM's op de juiste wijze uitdoen en de handen goed wassen/desinfecteren.

Isolatie

De bewoner dient in druppel-contact isolatie te worden verpleegd. Zorg dat de bewoner een eigen kamer heeft met eigen douche/toilet. Ventileer de ruimte door het raam open te zetten en de deur gesloten te houden. De badkamer moet goed geventileerd kunnen worden (bij voorkeur mechanische afvoer).

Aanvullende maatregelen in geval van een positieve bewoner op psychogeriatric of psychiatrie afdeling

Wanneer pg-bewoners op de kamer kunnen blijven: pas isolatie toe volgens de hierboven beschreven werkwijze. Bewoners eten op hun eigen kamer. De bewoner neemt geen deel aan sociale activiteiten en/of dagbesteding, tenzij het OMT en/of deskundige infectiepreventie het heeft goedgekeurd.

Indien de bewoner niet te beperken is tot de eigen kamer: dan kan deze naar het dagverblijf en houdt men zoveel mogelijk rekening met 1,5 meter afstand. De afdeling dient dan op slot te gaan. Men moet zich realiseren dat dan de gehele afdeling blootgesteld wordt aan het virus en dat je de afdeling nu als een besmette cohort moet beschouwen. Deze situatie is niet wenselijk.

Een mogelijke werkwijze is om de bewoner tijdelijk naar een corona cohort-afdeling te plaatsen, óf in het verpleeghuis, óf bij een instelling die hier de mogelijkheid toe biedt. Dit is een ingrijpende maatregel en dient weloverwogen genomen te worden.

Zorg dat de maaltijden voor de coronapatiënten op een ander moment worden gegeven dan voor de bewoners zonder het coronavirus.

Opheffen/beëindigen maatregelen

Beëindig, in overleg met het OMT, de aanvullende maatregelen na het stoppen van de klachten bij het laatste ziektegeval (is 24 uur geen klachten meer EN 48 uur koortsvrij en 14 dagen na de eerste symptomen van het laatste ziektegeval. Voer aansluitend aan het beëindigen een eindreiniging en -desinfectie uit van de kamers van de zieken en van de gemeenschappelijke ruimten. Kijk hier voor [de instructies over schoonmaken en desinfecteren](#). *Let hierop:*

- Voer alle mogelijk besmette wegwerpmaterialen af als normaal afval (incl. wc-rollen).
- Reinig en desinfecteer materialen grondig voor hergebruik.
- Reinig en desinfecteer grondig de gehele ruimte, zie ook: Reiniging en desinfectie bewonerskamer/sanitaire ruimte/algemene ruimte.

Kijk ook naar de [instructies over Schoonmaken en desinfecteren](#) als een bewoner overlijdt.

Aankleden persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

PBM's dienen op de gang, vóór het betreden van de bewonerskamer te worden aangetrokken. Zorg dat er voldoende voorraad staat van: handalcohol, mondneusmaskers, schorten en spatbrillen. Klik [hier](#) voor informatie over het aan/uitkleden van persoonlijke beschermingsmiddelen.

In het algemeen moet bij de verzorging van een patiënt met (vermoedelijk) COVID-19 een bril, schort, masker en handschoenen worden gedragen. Alleen als er vluchtig contact is én 1,5 meter afstand kan worden gehouden (bijvoorbeeld bij een gesprek) zijn een bril en schort niet nodig.

Uitkleedprocedure persoonlijke beschermingsmiddelen

Persoonlijke beschermingsmiddelen dienen uitgetrokken te worden net voor het verlaten van de bewonerskamer. Dus in de bewonerskamer heb je de volgende materialen nodig:

- een afgesloten vuilnisbak met pedaal;
- een box voor medisch afval;
- handalcohol om je handen te desinfecteren voordat je de kamer verlaat.

Voor informatie over het aan/uitkleden van PBM's klik [hier](#).

Mogelijkheid bij een tekort aan PBM's

Als het een afdeling is met besmette en niet besmette bewoners én de besmette bewoners blijven op hun eigen kamer (dus geen cohortverpleging):

Beperk het aantal zorgverleners die zorg bieden aan besmette bewoners.

Iedere zorgverlener die zorg biedt aan besmette bewoners draagt maximaal

3 uur achtereen een chirurgisch mondneusmasker, minder lang als het moeilijk wordt om te ademen of als het masker duidelijk vies wordt. Ook het schort kan aangelaten worden als deze niet zichtbaar vuil is. Eventueel het schort bewonersgebonden gebruiken en in het (portaal) van de besmette kamer gedeeltelijk binnenste buiten ophangen, zodanig dat de buitenkant de binnenkant niet raakt.

Als de medewerker een kamer met een besmette bewoner ingaat, dan pakt die het bewonersgebonden gelaatsscherm (face shield)/spatbril. Dit gelaatsscherm is bewonersgebonden en blijft in de kamer. Desinfecteer het faceshield met alcohol 70% na gebruik, dan kan deze hergebruikt worden door de volgende zorgmedewerker. Bij zichtbaar vuil eerst schoonmaken en daarna desinfecteren.

Verpleegartikelen

Alle benodigde verpleegartikelen van de bewoner zijn op de kamer aanwezig; maximaal 24- uurs voorraad. Reinig en desinfecteer alle niet-disposable materialen voor het verlaten van de kamer.

Sociale activiteiten

Veel sociale activiteiten zullen afgelast zijn. Per huis kan bekeken worden wat coronaproof, volgens de regels kan plaatsvinden.

Reinigen en desinfecteren bewonerskamer/sanitaire ruimte

Wanneer een bewoner (mogelijk) besmet is, dan is het belangrijk dat de huishoudelijke dienst direct op de hoogte is van aanvullende maatregelen. Reinig minimaal dagelijks. Reinig én desinfecteer alle horizontale en handcontactpunten liefst twee keer per dag, inclusief: klinken, lichtknoppen, lichtsckelaars, handvaten, deurklinken, kranen, tafels, voedselbereidingsplaatsen/ aanrechten, telefoons, liftknoppen, leuningn, doorspoelknoppen, gemeenschappelijke tafels e.d.

Desinfectiemiddelen

- Handcontactpunten: alcohol 70 % - 80 % zie ctgb lijst met toegelaten desinfectiemiddelen bij corona. link: <https://www.ctgb.nl/onderwerpen/coronavirus---desinfectie/documenten/besluiten/2020/03/31/desinfectiemiddelen-oppervlakken-covid-19>
- Grotere oppervlakken: natriumdichloorisocyanuraat oplossing (chloortabletten, aanbevolen concentratie 1000 ppm). (Geen quaternaire ammoniumsulfaatoplossing)

Voor meer informatie zie [hier](#).

Bezoek

- Bezoek is toegestaan in huizen/afdelingen waar geen bewoners met coronabesmettingen zijn. Voor veel huizen kan een aangepast beleid/maatregelen gelden.
- Indien bewoner in kritieke toestand ligt, is het raadzaam om de bewoner naar een eenpersoonskamer over te brengen en de familie de gelegenheid te geven om afscheid te nemen met gebruik van dezelfde persoonlijke beschermingsmaatregelen als het verzorgende personeel. Instrueer en begeleid bezoek in het aankleden, uitkleden en handhygiëne.

Ondersteunende diensten

De ondersteunende diensten dienen dezelfde maatregelen te nemen als het verplegend personeel.

Linnengoed

Afvoeren op de normale wijze. Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig. Het kan zijn dat de wasserette eist dat het Corona-besmette wasgoed in gekleurde zakken wordt aangeleverd.

Voeding - serviesgoed

Serviesgoed direct na gebruik in vaatwasser of etenskar plaatsen. Hierna handdesinfectie toepassen.

Afval

Corona afval, bijvoorbeeld mondneusmaskers en schorten die bij corona patiënten gebruikt zijn, dient als droog medisch afval afgevoerd te worden. Bespreek dit met uw afvalverwerkingsbedrijf. Zie

<https://www.ilent.nl/onderwerpen/coronavirus-en-afval/tijdelijke-regeling-droog-ziekenhuisafval>

Verplaatsing en cohortering

Verplaats de zieke en gezonde bewoners alleen in overleg met het uitbraakteam (OMT).

Indien (o)verplaatsing noodzakelijk is, dan dient de ontvangende afdeling vooraf geïnformeerd te worden, zodat de juiste maatregelen genomen kunnen worden. Overweeg het opstarten van een speciale afdeling voor het cohorten van zieke bewoners. Meer informatie hierover vindt u op: [Werkinstructies SARS-CoV-2 voor instellingen](#)

Belangrijke links

- [Voor zorginstellingen: COVID-19 testen en hygiënetoolkit \(GGD Rotterdam-Rijnmond\)](#)
- [LCI richtlijn COVID-19](#)
- <https://www.verenso.nl/asset/public/Thema-en-projecten/Infectieziekten/Covid-19/200908-17-00-COVID-19-behandeladvies-DEFINITIEF.pdf>
- [Infection Prevention and Control guidance for Long-Term Care Facilities in the context of COVID-19](#)

Veel van deze informatie is afkomstig van instructies van de GGD Hart voor Brabant.